

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 april 2006

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de Winwinlening

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de dames Annick De Ridder en Anissa Temsamani**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden:

de heren Johan Deckmyn, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, John Vrancken, Frans Wymeersch;

de heer Jan Laurys, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

de heer Louis Bril, mevrouw Annick De Ridder, de heer Jul Van Aperen;

mevrouw Anissa Tamsamani, de heren Joris Vandenbroucke, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Katleen Martens, de heren Jan Penris, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde;

de heer Carl Decaluwe, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Frans Peeters, mevrouw Miet Smet;

mevrouw Patricia Ceysens, de heer Jaak Gabriels, mevrouw Vera Van der Borgh;

mevrouw Caroline Gennez, de heren Chokri Mahassine, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

mevrouw Vera Dua;

de heer Jan Peumans.

Zie:

754 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleiding door de minister	4
II. Algemene bespreking	5
III. Artikelsgewijze bespreking.....	9
IV. Eindstemming.....	11
Tekst aangenomen door de commissie	12
Bijlage I. Overzicht van de verwerking van de adviezen	19
Bijlage II. Beleidsondersteunende nota	25

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie besprak dit ontwerp van decreet op haar vergadering van 30 maart 2006.

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel licht het ontwerp van decreet toe.

Zij stelt dat toegang tot kapitaal één van de belangrijkste knelpunten is voor startende ondernemingen in Vlaanderen. De reden hiervoor is dat de startfase van een onderneming voor formele risicokapitaalverschaffers niet aantrekkelijk genoeg is. Zij richten zich meestal op bedrijven die zich in de groeifase bevinden en geven dan ook de voorkeur aan investeringen van een grotere omvang, meestal hoger dan 1 miljoen euro.

Nochtans wijzen studies op een significant positieve relatie tussen de beschikbaarheid van financiering voor jonge ondernemingen en het aantal starters met groeiambities in een welbepaald land of regio. Ondernemingen die voldoende financieringsmogelijkheden hebben, kunnen hun groeistrategie realiseren. Uit een studie van de Europese Commissie blijkt dat 63 procent van de startende ondernemingen van start kan gaan met een kapitaal van 60.000 euro.

Om hierop een antwoord te formuleren wordt, naar voorbeeld van de Nederlandse Tante Agaathregeling, in Vlaanderen de Winwinlening gecreëerd.

De Winwinlening heeft volgende modaliteiten:

- het betreft een achtergestelde lening, met andere woorden bij eventuele insolventie van de kredietnemer zal de kredietgever als laatste van de schuldeisers worden terugbetaald, maar, in geval de rechtsvorm van de kredietnemer een kapitaalvennootschap is, vóór het eigen vermogen;
- het maximumbedrag van de lening is 50.000 euro per kredietgever en per kredietnemer;
- de looptijd is een vaste looptijd van acht jaar;
- de rentevoet is maximaal de wettelijke rentevoet (gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 5 mei

1865 betreffende de lening tegen intrest – de intrest bedraagt momenteel 7 procent) en minimaal de helft van dit wettelijk tarief;

- de terugbetaling van de hoofdsom gebeurt in één keer op het einde van de looptijd, er is met andere woorden geen tussentijdse aflossing van deze lening mogelijk.

De startende KMO's, conform de Europese definitie, of zelfstandigen die niet langer dan drie jaar ingeschreven zijn bij de kruispuntbank der ondernemingen en die de voornaamste exploitatiezetel hebben in het Vlaamse Gewest, komen in aanmerking als kredietnemer.

De Winwinlening dient te worden aangewend ter financiering van ondernemingsdoeleinden.

De kredietgever moet voldoen aan volgende voorwaarden:

- een natuurlijk persoon zijn die de lening verstrekt buiten het kader van zijn/haar handels- of beroepsactiviteiten;
- hij/zij mag geen werknemer van de kredietnemer zijn;
- hij/zij mag niet de echtgenoot, wettelijk samenwonende partner of werknemer van de kredietnemer zijn;
- hij/zij mag niet tegelijkertijd een kredietontvanger zijn;
- hij/zij mag geen aandeelhouder, bestuurder of zaakvoerder van de vennootschap zijn in geval de kredietnemer een vennootschap is.

De kredietgever heeft recht op een belastingvermindering (van de personenbelasting) ten belope van 2,5 procent op het uitgeleende bedrag, gespreid over de duurtijd van de lening (acht jaar). De jaarlijkse belastingvermindering bedraagt bijgevolg maximaal 1250 euro per jaar per belastingplichtige.

De belastingvermindering wordt verrekend met de personenbelasting na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en na de onroerende voorheffing, bedoeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen van 1992, en het forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting en de

belastingkredieten, bedoeld in artikel 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

In geval van faling, kennelijk onvermogen of vrijwillige of gedwongen vereffening van de kredietnemer, kan de kredietgever bovendien nog eens 30 percent van het kredietbedrag dat verloren is gegaan, via de personenbelasting recupereren.

Bij overlijden van de kredietgever is de jaarlijkse belastingvermindering niet overdraagbaar omdat de administratieve consequenties niet in verhouding zijn met het voordeel. Dit is ook conform de modaliteiten van de federale fondsen, met name het Kringloopfonds en Startersfonds.

De eenmalige belastingvermindering is wel overdraagbaar, omdat de rechten van de rechtverkrijgenden, die schuldeiser worden van een startende onderneming, inclusief alle financiële risico's eigen aan de startsituatie van de onderneming, moeten worden beschermd.

Momenteel wordt het uitvoeringsbesluit van dit ontwerp van decreet voorbereid met het oog op voorlegging, na goedkeuring door de Vlaamse Regering, aan verschillende adviesinstanties. Op basis van de te respecteren timing wordt verwacht dat de eerste Winwinleningen nog voor het zomerreces zullen kunnen worden verstrekt.

De minister verduidelijkt nog dat voor de term 'Winwinlening' is gekozen uit communicatief oogpunt. Aanvankelijk werd er gesproken over 'vriendenlening'. De naamsverandering werd ingegeven door het feit dat de lening niet noodzakelijk tussen vrienden wordt gesloten, en verwijst naar het feit dat het uitgewerkte mechanisme ervoor zorgt dat zowel de kredietgever als de kredietnemer winnen bij het sluiten van een dergelijke lening. Immers met de Winwinlening kunnen startende ondernemers voordelig lenen bij vrienden, familie en kennissen en wie het geld uitleent krijgt een belastingvoordeel.

II. ALGEMENE BESPREKING

De heer *Jan Laurys* verwijst naar het verdeelde advies van de SERV, waarin een aantal bekommernissen werden geformuleerd door de sociale partners. De werknemersorganisaties stellen dat het voorstel niet kadert in een totaalvisie op een Vlaams fiscaal beleid. De heer Laurys zegt met die stellingname niet

akkoord te gaan. De Winwinlening past wel degelijk in een geheel van maatregelen, die investeringen in ondernemingen bevorderen.

Een aantal andere opmerkingen van de werknemersorganisaties zijn volgens de heer Laurys wel terecht. De lening is niet selectief en er is een gevaar voor ondoelmatig inzetten van de middelen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat startende medici en paramedici van de maatregel gebruik zouden kunnen maken en dat terwijl het federaal niveau in die sectoren beperkingen wil opleggen. Er wordt ook geen onderscheid gemaakt tussen het soort investeringen dat men wil doen. Het kan zowel over innovatieve KMO's als over horecazaken gaan. Bij deze manier van financieren is er geen enkele controle op de doelmatigheid. Er is ook geen toetsing van het ondernemersrisico. Het risico wordt ook op de overheid afgewenteld. De werknemersorganisaties pleiten voor een erkenningsstelsel voor de leningen. De heer Laurys is van oordeel dat dat zou kunnen zorgen voor een logge procedure, maar dat neemt niet weg dat de bekommernissen die in het advies door de werknemersorganisaties zijn geuit, grotendeels terecht zijn.

De heer Laurys wijst ook op de evaluatie die er in het SERV-advies wordt gemaakt door de werknemersorganisaties van de Nederlandse Tante Agaathregeling. Er blijkt heel wat 'dead weight' te zijn in die regeling. De regeling wordt ook vooral gebruikt door kapitaalkrachtige investeerders, die sowieso zouden hebben geïnvesteerd en die op die manier een fiscaal voordeel kunnen bekomen.

De heer Laurys leest in het SERV-advies ook dat de werkgeversorganisaties stellen dat de nieuwe regeling niet ten koste mag gaan van de bestaande middelen voor het economisch beleid. Zij vragen met andere woorden dat dit nieuwe financieringssysteem ook met nieuwe middelen wordt gefinancierd.

De heer Laurys vermeldt ook de opmerking van de Inspectie van Financiën, dat het voorstel budgettair niet gedekt is en dat de Durfkapitaalregeling in Nederland budgettair ontspoord is. In de RIA staat vermeld dat de budgettaire weerslag van de regeling op kruissnelheid 937.500 euro over de looptijd van acht jaar zal bedragen. De spreker vraagt zich af of het systeem in Vlaanderen betaalbaar zal blijven. De Inspectie van Financiën staat volgens de heer Laurys vrij negatief tegenover de regeling.

De heer *Jan Peumans* vraagt hoe groot het geschatte risico is dat deelnemende KMO's de lening niet zouden kunnen terugbetalen. Dit is vermeld in het advies van het Rekenhof en zou gebaseerd zijn op de 'Beleidsondersteunende nota'. Hoe komt men aan de cijfers die geciteerd worden in het advies van het Rekenhof (zie *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p. 39*)?

De heer Peumans verwijst ook naar het advies van de Federale Overheidsdienst Financiën, die een aantal specifieke opmerkingen formuleert (zie *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p. 45* en volgende). Er wordt gesteld dat het ontwerp nogal wat vage bepalingen bevat waarvan de toepasbaarheid twijfelachtig is. De heer Peumans vraagt zich af of er bij de toepassing van de belastingverminderingen geen problemen gaan ontstaan met het federale ministerie van Financiën.

De heer Peumans stelt verder vast dat op bepaalde adviezen van de Raad van State wordt ingegaan en op andere niet. Als voorbeeld geeft hij de opmerking in het tweede advies van de Raad van State over een verduidelijking die wordt gevraagd over het beperkt gehouden toepassingsgebied van de regeling inzake eenmalige belastingvermindering (zie *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p. 83*).

Dezelfde spreker is ook van oordeel dat de RIA ook zou moeten aangegeven wat de impact van de regeling zal zijn op de werking van de FOD Financiën. Op die manier had men misschien op het negatieve advies van die FOD kunnen antwoorden. Het zou spijtig zijn als de regeling zou worden onderuitgehaald door het ontbreken van afspraken met de federale diensten.

De heer *Jos Stassen* zegt dat het zeer verwonderlijk is dat er zo veel kritische opmerkingen staan in de diverse adviezen die bij het ontwerp van decreet zijn gevoegd. Zo leest hij in het SERV-advies dat het grootste risico uiteindelijk op de schouders van de overheid terechtkomt. Is de regeling dan wel evenwichtig? Ook de FOD Financiën is blijkbaar erg kritisch. Die stelt dat de regeling te summier is uitgewerkt waardoor er problemen bij de toepassing zullen ontstaan. Er zullen met andere woorden heel wat betwistingen komen bij de behandeling van de aangiftes van de personenbelasting. Ook de Raad van State is volgens de heer Stassen erg kritisch.

De heer *Koen Van den Heuvel* stelt dat de Winwinlening wel degelijk tegemoet komt aan een reëel

bestaande nood. Het beleid kan zich niet beperken tot de vaststelling dat het aantal starters moet stijgen en tegelijkertijd geen ondersteunende en stimulerende maatregelen nemen. Het uitgangspunt van de regeling is dus in elk geval correct. We kunnen echter niet om de vaststelling heen dat er heel wat kritische opmerkingen over de voorgestelde regeling worden gemaakt. De spreker wijst in dat verband op het besluit van het advies van de FOD Financiën (zie *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p. 49*), dat erg negatief gekleurd is. Het advies is negatief omdat er heel wat "praktische problemen zijn die de normale werking van de federale diensten zullen verstoren". Wat kan de Vlaamse Regering daarop antwoorden?

De heer *Eric Van Rompuy* stelt eveneens vast dat in het SERV-advies wordt geopperd (door de werknemersorganisaties) dat het investeringsrisico op een disproportionele manier op de overheid wordt afgewenteld. Kan de minister hierop een gefundeerd antwoord geven? De heer Van Rompuy stelt dat er wordt uitgegaan van een vrij hoog aantal leningen dat niet zal kunnen worden terugbetaald. Hoe komt de Vlaamse Regering aan dat hoge aantal? Op die manier draagt de overheid inderdaad een groot deel van het risico.

De spreker vindt het wel belangrijk dat de Raad van State geen bevoegdheidsprobleem ziet. Tien jaar geleden werd ook al aan een dergelijke regeling gedacht, maar was de Vlaamse overheid niet bevoegd. Dat dat nu wel het geval is, is in elk geval een positief gevolg van de Lambermontakkoorden. In dat verband verwijst de heer Van Rompuy naar het advies van het Rekenhof, waar wordt vermeld dat het maximumbedrag van het globale effect van de fiscale maatregelen, zoals dat in de financieringswet is bepaald, wordt vastgelegd op 6,75 percent. Daardoor kan een toegelaten maximumbedrag voor het aanslagjaar 2007 van de fiscale maatregelen worden berekend van 1.311.877.296 euro. Het totale effect van de Winwinregeling past ruim binnen die marge, zoals het Rekenhof vaststelt.

Minister *Fientje Moerman* stelt in haar antwoord vast dat de commissie akkoord gaat met de regeling, maar dat er toch een aantal opmerkingen zijn, die voortkomen uit de kritische adviezen die bij het ontwerp zijn geformuleerd.

De minister benadrukt dat de Winwinlening een technische regeling is. Er werd wel degelijk rekening gehouden met de diverse adviezen, die dikwijls technisch van aard waren. Een overzicht van de opmer-

kingen die in de adviezen werden gemaakt en van de aanpassingen aan de ontwerptekst die er het gevolg van waren wordt als bijlage I bij dit verslag gevoegd.

De minister verklaart dat er aldus heel wat aanpassingen aan de ontwerptekst werden aangebracht. Ze vermeldt dat het uiteindelijke ontwerp informeel op 20 oktober 2005 en formeel op 9 december 2005 ter informatie aan de federale minister van Financiën werd overgemaakt.

De minister merkt verder over de adviezen nog op dat de SERV geen consensus heeft kunnen bereiken over het ontwerp. De werkgeversorganisaties stonden positief tegenover het ontwerp, terwijl de werknemersorganisaties afwijzend waren. Op basis van dat verdeelde advies, kon dan ook geen aanpassing aan de ontwerptekst worden aangebracht.

De minister zegt dat de opmerking dat de regeling onvoldoende selectief zou zijn, volgens haar niet terecht is. Er zijn inderdaad een aantal regelingen, waarbij de toegang wordt bepaald door de graad van innovativiteit. Zo is er bijvoorbeeld de rechtstreekse toegang die is voorzien in het Vinnof (Vlaams Innovatiefonds) voor micro-ondernemingen met maximum tien werknemers en een jaarlijkse omzet van maximaal 2 miljoen euro. Daar is het duidelijk dat het al dan niet ter beschikking stellen van financiering afhankelijk is van het innovatief gehalte van de onderneming.

De doelgroep voor de Winwinlening is echter duidelijk anders. Het gaat voornamelijk over de kleine starters. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen het type activiteit dat die starters willen ontplooiën. Het is de bedoeling van de Winwinregeling dat het vele spaargeld dat er beschikbaar is niet louter passief op de bank blijft staan, maar dat dat ook gericht geïnvesteerd wordt in economische bedrijvigheid. Het gaat er dus om de ondernemingsactiviteit in Vlaanderen aan te zwengelen. Men wil dan ook niet te selectief tewerk gaan. Het kan dus even goed gaan om een jonge vrouw die een kapperszaak wil opstarten als om iemand die met een vrij beroep wil beginnen. De minister is niet van oordeel dat het ter beschikking stellen van een Winwinlening aan een beginnende tandarts, het aantal tandartsen zal beïnvloeden. Voor de beperking van het aantal tandartsen of ander vrije beroepen zijn er wettelijke regelingen. De realiteit is dat de investeringen voor een dergelijke praktijk tegenwoordig zeer hoog zijn, zodat dat buiten het bereik van de financiële draagkracht van veel mensen valt.

De minister stelt ook vast dat er opmerkingen worden gemaakt over het al dan niet vooraf aftoetsen van het investeringsrisico. Zij verklaart dat het toch duidelijk moet zijn dat het grootste gedeelte van dat risico niet op de schouders van de overheid wordt afgewenteld. Wanneer het mis gaat met het bedrijf, neemt de overheid 30 percent voor zijn rekening door het toestaan van de eenmalige belastingaftrek. De overige 70 percent is nog altijd ten laste van de kredietgever. Of dat investeringsrisico te groot of te klein is, hangt af van de beoordeling door de persoon die het risico neemt.

Wat het falingsrisico betreft, zegt de minister dat de kans op falen inherent is aan het risico van investeren. Het falingsrisico werd berekend in een beleidsondersteunende nota over het ontwerpdecreet door prof. Manigart en medewerkers van de Vlerick Leuven Gent Managementschool. De Vlerick school berekende ook de scenario's van de budgettaire impact. Het percentage van falende ondernemingen is volgens die nota constant in de tijd en bedraagt vier à vijf percent. Volgens de studie zouden kleine wijzigingen in dit percentage geen grote budgettaire weerslag hebben. De beleidsondersteunende nota wordt als bijlage II bij het verslag gevoegd.

De minister benadrukt dat de regeling gaat over een lening van een privépersoon aan een andere privépersoon of rechtspersoon die een zelfstandige activiteit ontplooit of een KMO opstart. Ook nu al kan iemand beslissen om zijn spaargeld aan iemand anders te lenen. Maar daar bestaat nog geen enkele incentive voor om dat ook te doen. Het gevolg daarvan is dat het aantal informele investeerders in Vlaanderen beduidend lager ligt dan in de buurlanden. Een vergelijking tussen de 16 EU-landen die deelnamen aan de GEM-studie (Global Entrepreneurship Monitor) 2004 toont aan dat in de EU gemiddeld 2,4 percent van de beroepsbevolking kan gecategoriseerd worden als een informele investeerder. Met een score van 1,6 percent staat België op de twaalfde plaats en scoort Vlaanderen met 1 percent nog lager. In Frankrijk daarentegen loopt dit op tot bijna 5 percent en voor Duitsland is dit cijfer 2,8 percent. De creatie van de Winwinlening ambiëert een verhoging van dit cijfer teneinde de economie in Vlaanderen op deze manier te stimuleren.

Uit de GEM-studie is ook gebleken dat financiering door personen die een affectieve band hebben met de onderneming – ook wel eens love money of informeel risicokapitaal genoemd – belangrijker is voor de financiering van ondernemingen dan formeel risico-

kapitaal. Gemiddeld genomen zijn privé-investeerders voor 50 percent te situeren binnen de familiekring en nog eens 37 percent komt van burens, werkcollega's of vrienden. Slechts 13 percent komt van mensen met wie men vooraf geen enkele relatie had. Deze drie categorieën noemt men ook wel de 'family, friends and fools'.

Daar waar in België in 2004 slechts 0,9 percent van het BNP geïnvesteerd wordt door privépersonen, bedraagt dit bijvoorbeeld in Nederland – waar de Tante Agaathregeling dit soort investeringen gestimuleerd heeft – 1,1 percent.

De minister is verder van oordeel dat deze regeling niet uitsluit dat men ook elders financiële middelen zoekt. Als men zich tot een bank kan wenden wanneer er al een vorm van financiering is uit het informeel circuit, dan zal men bij de bank waarschijnlijk gemakkelijker een bijkomend krediet kunnen verkrijgen.

Er werd ook opgemerkt dat de Tante Agaathregeling in Nederland budgettair is ontspoord. Dat was inderdaad het geval en daarom werd in Nederland de regeling bijgewerkt. De oorsprong van de budgettaire ontsporing in Nederland lag echter in een mechanisme dat bij de Winwinlening niet bestaat. In Nederland had men twee opties. Men kon als privépersoon investeren in een fonds of in een privépersoon, een rechtspersoon of een KMO. De budgettaire ontsporing vond plaats bij de eerste optie. In Nederland heeft men die optie dan ook gesloten.

De minister verklaart in dit verband dat de Winwinlening dus niet noodzakelijk aan een privépersoon wordt toegekend, maar wel aan een zelfstandige, eenmansbedrijf of KMO. Elk bedrijf moet voor zichzelf bepalen welke rechtsvorm het beste is. Hoe dan ook is de oorspronkelijke Nederlandse optie, dat ook aan een fonds kon worden geleend, in de Vlaamse regeling van in het begin niet voorzien.

Over de budgettaire impact van deze regeling verklaart de minister dat die speelt op drie niveaus, namelijk de jaarlijkse belastingvermindering, de eenmalige belastingvermindering en de beheerskost van de regeling.

Voor de raming van de budgettaire weerslag werd in de RIA uitgegaan van volgende gegevens:

- 250 toegekende Winwinleningen in Vlaanderen. Dit cijfer werd berekend op basis van Neder-

landse gegevens. Bij de startperiode van de Tante Agaathregeling in 1996 werden 1142 leningen toegekend. Om de Nederlandse cijfers in perspectief te brengen met de Vlaamse KMO's werd rekening gehouden met een factor van 22 percent. Dit is de verhouding van het aantal KMO's in Vlaanderen ten aanzien van het aantal middelgrote en kleine bedrijven in Nederland;

- het aantal falingen in Vlaanderen in 2004, namelijk 3123. Dit cijfer werd genuanceerd gezien slechts een gedeelte van deze faillissementen 'KMO's' betreft, die tot de doelgroep behoren. Een realistische assumptie is vijf percent;
- een gemiddeld verstrekt leningsbedrag van 25.000 euro.

Op basis van deze gegevens wordt voor de jaarlijkse belastingvermindering het budget geschat op 156.250 euro, vanaf het derde jaar na invoering van de Winwinlening (dit is het aanslagjaar van het eerste werkingsjaar). Op kruissnelheid zal de jaarlijkse impact oplopen tot 937.500 euro.

De budgettaire weerslag van de éénmalige belastingvermindering naar aanleiding van het verlies van de vordering wordt geschat op 1,3 miljoen euro op kruissnelheid. Vermits mag aangenomen worden dat eventuele faling of verlies niet in het eerste jaar zal optreden, zal de budgettaire impact van de eenmalige belastingvermindering ten vroegste in het vierde werkingsjaar na invoering vallen. Met andere woorden, voor de eerste twee werkingsjaren zal de budgettaire impact minimaal zijn, enkel een beheerskost die op jaarbasis 100.000 euro bedraagt.

Eind juni 2005 werd op vraag van de minister een korte termijnopdracht toegekend aan het steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen & Innovatie om een verfijning te maken van deze budgettaire implicaties. Uitgaande van een gemiddeld leningsbedrag van 20.000 euro, een vrij matig succes van de Winwinlening in de beginjaren, namelijk 763 uitstaande leningen in het eerste werkingsjaar, en een falingsgraad van vier percent, waarvan 70 percent van de verliezen als definitief verloren kunnen worden beschouwd, wordt de budgettaire implicatie in het eerste werkingsjaar voor een geïnvesteerd bedrag van 15 miljoen euro op 200.000 euro geschat. Over de lange termijnimplicaties spreekt deze studie zich niet uit.

De korte termijn impact is bij beide studies gelijklopend.

De minister verklaart verder de cijfers die worden vermeld in het advies van het Rekenhof (*Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p. 39*). Het Rekenhof gaat uit van de berekeningen die in de beleidsondersteunende nota van professor Manigart werden gemaakt. Het Rekenhof weerhield daarbij het scenario met het grootste effect. In 2010 zal de totale geschatte kost, met een samentelling van de kost van de jaarlijkse belastingvermindering en van de eenmalige belastingvermindering, volgens het Rekenhof 6.595.738 euro bedragen.

De RIA bevat eveneens een inschatting (zie *Parl. St. VI. Parl. 2005-06, nr. 754/1, p.100-101*), die zoals reeds uitgelegd uitgaat van 250 toegekende leningen, een gemiddeld leningsbedrag van 25.000 euro en een percentage falingen van vijf percent. Op basis van die gegevens komt de RIA op een budgettaire weerslag van 156.250 euro, die zijn impact zal hebben vanaf het aanslagjaar 2008. Over een periode van acht jaar, betekent dat een weerslag van 937.500 euro op kruissnelheid. Het bedrag van het eerste jaar moet slechts met een factor 6 worden vermenigvuldigd, omdat er rekening moet worden gehouden met de te verwachten faillissementen in de loop van de duurtijd van de leningen.

De budgettaire impactberekening is dus verschillend bij de RIA en het Rekenhof omdat er van andere gegevens werd uitgegaan.

De minister is van oordeel dat er een vrij nauwkeurige predictie van de kost is gemaakt in voorbereiding van het ontwerp, gebaseerd op de weerslag van de gelijkaardige Tante Agaathregeling in Nederland. Men moet er wel van uitgaan dat het hier om een nieuw instrument gaat, en dat een volledig exacte berekening vooraf niet mogelijk is. Men kan zich ook niet helemaal aan Nederland spiegelen. We weten niet op voorhand hoe groot het succes van de regeling in Vlaanderen zal zijn.

Wat het uitsluiten van fraude betreft, zegt de minister dat dat voor een groot deel wordt opgevangen door het uitsluiten van een aantal categorieën van kredietgevers, zoals bepaald in artikel 3, §3, van het decreet.

Om misbruiken te voorkomen werd bovendien de verplichting ingevoerd om intrest op de Winwinlening aan te rekenen. Er zou immers verondersteld kunnen worden dat de betaling van intresten vol-

doende aangeeft dat de Winwinlening nog niet werd terugbetaald.

Daarenboven dient de kredietgever om van de jaarlijkse en eenmalige belastingvermindering te kunnen genieten, bewijs te leveren van respectievelijk het uitstaan van één of meerdere Winwinleningen en het definitieve verlies van een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening. De wijze waarop dat bewijs zal moeten worden geleverd, zal worden uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit.

De heer *Eric Van Rompuy* vraagt zich af of de PMV over voldoende personeel beschikt om deze bijkomende opdracht uit te voeren. Zal de PMV hiervoor bijkomend personeel moeten aanwerven?

De minister antwoordt dat de beheerskost van 100.000 euro door de PMV werd vastgesteld, op basis van de beheerskost bij andere regelingen (ARKimedes, waarborgregeling, Vinnof).

Zij wijst erop dat de PMV met de nieuwe waarborgregeling minder werk heeft dan met de oude regeling, omdat één en ander is vereenvoudigd. De PMV is op dit ogenblik bijkomend personeel aan het rekruteren. Het beheer van de Winwinregeling zal inderdaad van een heel andere aard zijn als het beheer van de ARK imedesregeling of het Vlaams Innovatiefonds. Het is logisch dat daarvoor een aparte beheersvergoeding wordt gevraagd door de PMV.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Er wordt opgemerkt dat paragraaf 2 van dit artikel verwijst naar de fiscale bepalingen van het decreet.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 2

Bij dit artikel over de definities wordt benadrukt dat de KMO-definitie in punt 5° de Europese KMO-definitie betreft.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 3

Bij dit artikel over de voorwaarden betreffende de partijen bij de Winwinlening, vraagt de heer *Jul Van Aperen* wat er gebeurt wanneer iemand een lening verschaft aan een bedrijf en na verloop van tijd beslist om deelgenoot van dat bedrijf of werknemer in dat bedrijf te worden.

De *minister* antwoordt dat het moment waarop men de lening toestaat bepalend is. Op dat ogenblik gebeurt de controle. Het staat zo uitdrukkelijk in §3: “op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt”. Men gaat ervan uit dat beïnvloeding moet worden uitgesloten en dat dat niet speelt als er geen rechtstreekse band is tussen kredietgever en kredietnemer op het ogenblik van de afsluiting van de lening.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 5

Dit artikel handelt over de akte waarin de lening wordt vastgesteld.

§2 bepaalt dat de akte moet worden bezorgd aan een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie. De *minister* verklaart dat deze instantie de PMV zal zijn. Dat zal worden bepaald door het uitvoeringsbesluit bij het decreet.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 6

Dit artikel handelt over de bestemming en de herkomst van het kapitaal.

De *minister* verklaart dat in het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald welke doeleinden ondernemingsdoel-

einden zullen zijn. Deze bepaling is in het ontwerp van besluit als volgt geformuleerd:

“De kredietnemer dient de middelen integraal aan te wenden binnen het kader van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteit als rechtspersoon of als zelfstandige op een wijze die in het belang van de vennootschap is en die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdraagt tot de verwezenlijking van haar maatschappelijk doel of, in het geval het een zelfstandige betreft, op een wijze die hoofdzakelijk bijdraagt tot de verwezenlijking van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteit. Uitgesloten activiteit is het verstrekken door de kredietnemer van een of meer leningen of zekerheden.”.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 7

Dit artikel handelt over de jaarlijkse bewijslevering.

De heer *Jul Van Aperen* vraagt hoe die jaarlijkse bewijslevering juist in zijn werk zal gaan.

De *minister* zegt dat ook dit zal worden geregeld in het uitvoeringsbesluit. Over de voorgestelde regeling moet evenwel nog advies worden ingewonnen. Dit moet technisch nauwkeurig worden geregeld, om fraude te kunnen opsporen.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 8

Dit artikel handelt over het regime van de jaarlijkse belastingvermindering.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* merkt op dat het hier om een erg technisch artikel gaat en dat het belangrijk is dat de Vlaamse Regering over deze modaliteiten op een verstaanbare en klare manier zou communiceren met de burgers.

De *minister* zegt dat de PMV over de Winwinlening een klare en duidelijke publiëksbrochure zal publiceren.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 9

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 10

In dit artikel wordt bepaald dat de Vlaamse Regering nog kan beslissen om de Winwinlening een andere naam te geven.

De *minister* verklaart dat deze bepaling zou moeten wegvallen. De Vlaamse Regering heeft er definitief voor gekozen om deze regeling ‘Winwinlening’ te noemen. Zij neemt ook de opmerking van de werkgeversorganisaties ter harte, dat het beleid stabiel moet zijn en moet getuigen van continuïteit. Daarom is het beter de mogelijkheid tot naamsverandering niet langer te voorzien.

Gezien deze verklaring van de minister wordt dit artikel eenparig verworpen.

Artikel 11

(Nieuw artikel 10)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

IV. EINDSTEMMING

Het ontwerp van decreet wordt aldus gewijzigd eenparig aangenomen met 10 stemmen voor.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Annick DE RIDDER

Trees

Anissa TEMSAMANI

MERCKX-VAN GOEY

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK I**

Algemene bepalingen

Artikel 1

§1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

§2. De verplichtingen en voorwaarden die dit decreet en de in uitvoering ervan genomen maatregelen opleggen, moeten enkel worden nageleefd of vervuld met het oog op de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk VI van dit decreet.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° Winwinlening: een kredietovereenkomst die tussen een kredietgever en een kredietnemer wordt gesloten, en die voldoet aan de voorwaarden en voorschriften, vastgelegd in dit decreet;
- 2° kredietovereenkomst: een overeenkomst waarbij een kredietgever aan een kredietnemer krediet verleent of toezegt; hieronder wordt tevens verstaan een lening waarbij een kredietgever aan een kredietnemer geldmiddelen ter beschikking stelt onder de verbintenis van terugbetaling door de kredietnemer;
- 3° kredietnemer: een KMO die, in het kader van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten, een kredietovereenkomst sluit;
- 4° kredietgever: een natuurlijk persoon die, buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten, een kredietovereenkomst sluit;
- 5° KMO: een kleine, middelgrote of micro-onderneming als gedefinieerd in aanbeveling 2003/361/EG van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen daarvan, die hetzij wordt gevoerd door een zelfstandige, hetzij de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt;

6° zelfstandige: een natuurlijk persoon die voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit nr. 38 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen;

7° bestaande schulden: schulden die vaststaand en opeisbaar waren voor de datum waarop de Winwinlening gesloten werd;

8° wettelijke rentevoet: de rentevoet, gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest.

HOOFDSTUK II

Voorwaarden betreffende de partijen bij de Winwinlening

Artikel 3

§1. De Winwinlening wordt gesloten tussen twee partijen: een kredietgever en een kredietnemer.

§2. Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietnemer voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de kredietnemer is niet langer dan drie volledige kalenderjaren ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 2° de voornaamste exploitatiezetel van de kredietnemer ligt in het Vlaamse Gewest; en
- 3° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, moet dat hetzij een handelsvennootschap, hetzij een burgerlijke vennootschap die de rechtsvorm van een handelsvennootschap heeft aangenomen, zijn.

§3. Op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, moet de kredietgever voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de kredietgever is een natuurlijk persoon die de Winwinlening sluit buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten;
- 2° de kredietgever is geen werknemer van de kredietnemer;

3° als de kredietnemer een zelfstandige is, dan kan de kredietgever niet de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer zijn; en

4° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, dan kan de kredietgever noch een zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder van de vennootschap, noch de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van één van de zaakvoerders, bestuurders of aandeelhouders van de vennootschap zijn.

§4. Gedurende de hele looptijd van de Winwinlening, vermeld in artikel 4, §1, tweede lid, kan de kredietgever geen kredietnemer zijn bij een andere Winwinlening.

HOOFDSTUK III

Vormvoorwaarden en voorschriften betreffende de Winwinlening

Artikel 4

§1. De Winwinlening is achtergesteld zowel ten aanzien van de bestaande als van de toekomstige schulden van de kredietnemer.

De Winwinlening heeft een vaste looptijd van acht jaar.

Het totale bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer Winwinleningen aan een of meer kredietnemers uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

De interesten die de kredietnemer verschuldigd is, worden jaarlijks betaald. Ze worden berekend aan de hand van een door de Vlaamse Regering vastgelegde formule en op basis van een vaste rentevoet, vastgelegd in de akte, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid. Die rentevoet mag niet hoger zijn dan de wettelijke rentevoet die van kracht is op de datum waarop de Winwinlening gesloten wordt, en mag niet lager zijn dan de helft van dezelfde wettelijke rentevoet.

De hoofdsom van de Winwinlening moet in één keer terugbetaald worden.

§2. De kredietgever kan op eerste verzoek de Winwinlening vervroegd opeisbaar stellen bij de kredietnemer in de volgende gevallen:

1° in geval van faillissement, kennelijk onvermogen, of vrijwillige of gedwongen vereffening van de kredietnemer;

2° als de kredietnemer een zelfstandige is, in geval hij zijn activiteit vrijwillig stopzet of overdraagt;

3° als de kredietnemer de rechtsvorm van een vennootschap heeft, in geval de vennootschap onder voorlopig bewindvoerder geplaatst wordt; of

4° in geval van een achterstand van meer dan drie maanden in de betaling van de jaarlijkse interesten van de Winwinlening.

Als de kredietnemer een zelfstandige is, kan de kredietgever, in geval van overlijden van de kredietnemer, de Winwinlening op eerste verzoek vervroegd opeisbaar stellen bij de wettelijke erfgenamen van de kredietnemer.

Artikel 5

§1. De Winwinlening wordt vastgesteld in een akte, opgesteld aan de hand van een modelformulier dat bij besluit van de Vlaamse Regering wordt vastgesteld.

De akte vermeldt minstens de volgende gegevens:

1° het feit dat de akte betrekking heeft op een Winwinlening;

2° de hoofdsom van de Winwinlening;

3° de begin- en einddatum van de Winwinlening;

4° van de kredietgever: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats en rijksregisternummer, en het bankrekeningnummer waarop de jaarlijkse interesten moeten worden gestort;

5° van de kredietnemer die een zelfstandige is: zijn voornaam of voornamen, achternaam, woonplaats, voornaamste exploitatiezetel en nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Winwinlening werd of zal worden gestort;

6° van de kredietnemer die de rechtsvorm van een vennootschap aanneemt: de naam van de ven-

nootschap, haar rechtsvorm en de adressen van haar maatschappelijke zetel en voornaamste exploitatiezetel, de identiteit en de hoedanigheid van de personen die haar bij het sluiten van de Winwinlening vertegenwoordigen, haar nummer van inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen, en het bankrekeningnummer waarop het bedrag van de Winwinlening werd of zal worden gestort;

- 7° precieze vermelding van het doel van de Winwinlening;
- 8° de bedragen en de vervaldata van de interesten die jaarlijks op de Winwinlening moeten worden betaald;
- 9° een verklaring van zowel de kredietgever als de kredietnemer dat aan alle voorwaarden van het decreet voldaan wordt en zal voldaan worden;
- 10° de verklaring van de kredietgever dat het bedrag dat wordt uitgeleend of ter beschikking wordt gesteld, niet is bedoeld in artikel 3 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

De akte wordt in drie originele exemplaren opgesteld, waarvan één bestemd is voor elke partij, en één moet worden bezorgd aan de instantie, vermeld in §2, eerste lid.

§2. Binnen een maand nadat de Winwinlening gesloten is, bezorgt de kredietgever een van de originele exemplaren van de akte aan een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instantie.

Binnen een maand na ontvangst van een origineel exemplaar van de akte van een Winwinlening gaat de instantie, vermeld in het eerste lid, op basis van de akte na of voldaan is aan de voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen. Als aan alle voorwaarden voldaan is, gaat de instantie over tot de registratie van de akte.

De registratie, vermeld in het tweede lid, bestaat uit het toekennen van een nummer aan de Winwinlening en het opnemen van de Winwinlening in een register. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden vastleggen waaraan dat register moet voldoen.

Binnen een week na de registratie van de akte stelt de instantie, vermeld in het eerste lid, de kredietgever op de hoogte van de registratie aan de hand van een brief, waarin minstens het nummer vermeld wordt dat bij de registratie aan de Winwinlening werd toegekend.

In geval de instantie, vermeld in het eerste lid, de akte niet kan registreren omdat niet aan alle voorwaarden van dit decreet en zijn uitvoeringsmaatregelen voldaan is, zal de instantie de kredietgever daarvan op de hoogte stellen aan de hand van een brief.

De brief, vermeld in het vijfde lid, zal de redenen vermelden waarom er geen registratie kon plaatsvinden en zal verstuurd worden binnen een week nadat het vaststond dat er geen registratie mogelijk was.

HOOFDSTUK IV

Bestemming en herkomst van het kapitaal dat in het kader van de Winwinlening wordt geleend of ter beschikking wordt gesteld

Artikel 6

De kredietnemer gebruikt de in het kader van de Winwinlening geleende of ter beschikking gestelde middelen uitsluitend voor ondernemingsdoeleinden.

De Vlaamse Regering kan bepalen welke doeleinden als ondernemingsdoeleinden in de zin van het eerste lid in aanmerking komen.

HOOFDSTUK V

Jaarlijkse bewijslevering

Artikel 7

Te rekenen vanaf het jaar dat volgt op het jaar waarin een Winwinlening is gesloten, levert de kredietgever bij zijn aangifte van de personenbelasting het bewijs dat hij in het belastbare tijdperk in kwestie een of meer Winwinleningen had uitstaan.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het bewijs, vermeld in het eerste lid, geleverd moet worden.

De bewijslevering, vermeld in het eerste en tweede lid, is een noodzakelijke voorwaarde om van het fiscale voordeel, vermeld in hoofdstuk VI, te kunnen genieten.

HOOFDSTUK VI

Fiscale bepalingen

AFDELING I

Jaarlijkse belastingvermindering

Artikel 8

§1. Als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting en inwoner is van het Vlaamse Gewest, wordt in zijn voordeel een belastingvermindering toegekend.

Een inwoner van het Vlaamse Gewest is elk natuurlijk persoon die op 1 januari van het belastbare tijdperk waarin de Winwinlening is gesloten, zijn woonplaats, in de zin van artikel 2 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, in het Vlaamse Gewest gevestigd heeft.

§2. De belastingvermindering wordt berekend op basis van de bedragen die de kredietgever uitgeleend of ter beschikking gesteld heeft in het kader van een of meer Winwinleningen.

§3. Het rekenkundig gemiddelde van alle uitgeleende of ter beschikking gestelde bedragen op 1 januari en 31 december van het belastbare tijdperk wordt als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering genomen. Die berekeningsgrondslag bedraagt ten hoogste 50.000 euro per belastingplichtige.

§4. De belastingvermindering bedraagt 2,5 percent van de grondslag, vermeld in §3.

§5. De belastingvermindering wordt toegestaan voor de looptijd van de Winwinlening, te beginnen met het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbare tijdperk waarin de Winwinlening werd gesloten.

De belastingvermindering wordt alleen verleend als de kredietgever per aanslagjaar bij de aangifte van de inkomstenbelasting het bewijs levert, vermeld in artikel 7, eerste en tweede lid.

Het fiscale voordeel wordt ontzegd voor het aanslagjaar waarvoor de bewijslevering ontbreekt, niet correct is, of onvolledig is.

Er is geen mogelijkheid tot overdracht van het ederfde fiscale voordeel naar volgende aanslagjaren.

Het fiscale voordeel vervalt vanaf het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin de kredietgever de Winwinlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld, overeenkomstig de bepalingen van artikel 4, §2, of waarin de kredietgever overleden is.

§6. De belastingvermindering wordt niet toegekend voor de belastbare tijdperken waarin de belastingplichtige geen inwoner is van het Vlaamse Gewest.

§7. De belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de verrekenbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten vermeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

AFDELING II

Eenmalige belastingvermindering

Artikel 9

§1. Als tijdens of binnen maximaal zes maanden na de looptijd van de lening zich een van de gevallen, vermeld in artikel 4, §2, 1°, voordoet, en als de kredietnemer ten gevolge daarvan een deel of het geheel van de Winwinlening niet kan terugbetalen, en als de kredietgever onderworpen is aan de personenbelasting, inwoner is van het Vlaamse Gewest en de Winwinlening opeisbaar heeft gesteld, wordt aan de kredietgever een eenmalige belastingvermindering toegekend.

§2. Het bedrag van de hoofdsom dat tijdens het belastbaar tijdperk definitief verloren is gegaan, wordt genomen als berekeningsgrondslag van de belastingvermindering.

§3. De grondslag, vermeld in §2, bedraagt ten hoogste 50.000 euro.

§4. De eenmalige belastingvermindering bedraagt 30 percent van de grondslag, vermeld in §2.

§5. De eenmalige belastingvermindering wordt toegekend voor het aanslagjaar dat verbonden is met het belastbare tijdperk waarin vaststaat dat een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop bewezen moet worden dat wegens faillissement, kennelijk onvermogen of vrijwillige of gedwongen vereffening een gedeelte of het geheel van de hoofdsom van de Winwinlening definitief verloren is.

Het recht op de eenmalige belastingvermindering wordt bij overlijden van de kredietgever overgedragen aan zijn rechtverkrijgenden. In dat geval zijn de bepalingen van dit artikel van toepassing op de rechtverkrijgenden in de verhouding dat zij de Winwinlening hebben verkregen.

§6. De eenmalige belastingvermindering wordt met de personenbelasting verrekend na aftrek van de verrekensbare en niet-terugbetaalbare bestanddelen en inzonderheid na de onroerende voorheffing vermeld in artikel 277 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992, het forfaitaire gedeelte van buitenlandse belasting en de belastingkredieten vermeld in artikelen 285 tot en met 289ter van hetzelfde wetboek.

Het eventuele overschot kan worden terugbetaald, maar is niet overdraagbaar.

HOOFDSTUK VII

Slotbepaling

Artikel 10

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

BIJLAGEN

BIJLAGE I

Overzicht van de verwerking van de adviezen

Adviesinstantie	Opmerking	Tegemoetkoming/Aanpassing
SERV: - werkgeversorganisaties - werknemersorganisaties	Interpretatieprobleem m.b.t. verschoonbaarheidsverklaring van de gefailleerde gezien vennootschap niet verschoonbaar kan worden verklaard volgens artikel 81 van de faillissementswet Negatieve beoordeling gezien: - gebrek aan maatschappelijke return - onevenredige afwenteling risico op overheid - groot dead-weight effect - kans op budgettaire ontsporingen	Gezien werkgevers- en werknemersorganisaties geen consensus hebben kunnen bereiken, werd ontwerptekst niet aangepast
Rekenhof:	Inhoudelijk: - Gewesten kunnen slechts belastingsvermindering invoeren o.b.v. lokalisatie personenbelasting. Bijgevolg dient vereiste van de fiscale woonplaats uitdrukkelijk worden opgenomen Tekstuele opmerking: - In formule artikel 9, §4, moet plussteken staan i.p.v. minteken	Artikel 8, § 1 heeft dat uitdrukkelijk opgenomen Formule is in artikel 8, §3-4, vervangen door een omschrijving
Federale Minister van Financiën	Algemene opmerking: - In formule artikel 9, §4, moet plussteken staan i.p.v. minteken - Instrument sluit sterk aan bij bestaande maatregelen: startersfonds, vrijstelling vermindering bij gebrek aan voorafbetalingen door beginnend ondernemer en notionele interestafrek Opmerkingen m.b.t. controle: - Mogelijke verzwaring van de taken van federale administratie als controle juiste toepassing van decreet zou moeten gebeuren door administratie, meer bepaald m.b.t. controle van - voornaamste exploitatiezetel - band tussen kredietgever en kredietnemer - gebruik van kapitaal voor ondernemingsdoeleinden	- Formule is in artikel 8, §3-4, vervangen door een omschrijving - Vriendenlening is bedoeld om reeks van bestaande instrumenten aan te vullen en werkt gezinszins overlappend maar kan als complementair beschouwd worden - Controle zal worden uitgeoefend door een instantie aangeduid door de Vlaamse Regering: - Voorwaarden m.b.t. exploitatiezetel en relatie kredietgever en –nemer enkel laten gelden op het moment van afsluiten van de Vriendenlening - Indien kredietnemer vennootschap is, zal voorwaarde steeds vervuld zijn, ingeval kredietnemer zelfstandige is, is de controle moeilijker. In beide scenario's zal aanwending van kapitaal een verplichte vermelding vormen in de akte die de Vriendenlening weergeeft
	Opmerkingen m.b.t. jaarlijkse belastingsvermindering: - Er dient rekening te worden gehouden met alle gegevens die op federaal vlak nodig zijn om voor vermindering in aanmerking te komen - Tegenstrijdigheid van woordkeuze: enerzijds mag lening hoogstens 50.000 €	- De gegevens in kwestie worden opgenomen in artikel 5, §1, derde lid - Het totale bedrag, in hoofdsom, dat in het kader van een of meer

	<p>bedragen (artikel 5), terwijl later melding wordt gemaakt van feit dat bedrag wordt beperkt tot 50.000 € (artikel 9) voor de berekening van het belastingvoordeel</p> <ul style="list-style-type: none"> - De vermindering wordt toegestaan voor 8 opeenvolgende aanslagjaren. Echter wanneer lening in midden van jaar wordt afgesloten, loopt de lening over 9 jaren - Vermindering wordt geweigerd wanneer geen attest inzake ontvangst van interesten wordt voorgelegd. Echter, interesten zijn roerende inkomsten die, indien roerende voorheffing wordt ingehouden, niet worden aangegeven in de aangifte personenbelasting - Vermindering wordt geweigerd wanneer niet langer voldaan is aan de voorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> - Nood aan duidelijke vermelding van de voorwaarden - Vermijden dat kredietgevers gestraft worden omwille van nalatigheid kredietnemer 	<p>Vriendenleningen aan een of meer kredietnemers uitgeleend of in krediet gegeven wordt, ten hoogste 50.000 € Dit is in alle artikels aangepast(artikel 4, §1, derde lid)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze opmerking lijkt zonder voorwerp. De vermindering loopt over 8 jaar en kan 9 aanslagjaren beslaan. Hier wordt niet op ingegaan in aangepaste tekst - De verplichting om attest inzake ontvangst van interesten voor te leggen is niet langer opgenomen. De wijze waarop het bewijs zal moeten worden geleverd zal worden vastgelegd in uitvoeringsbesluit (artikel 7, tweede lid) - Terwijl initieel de bedoeling was de controle jaarlijks te laten gebeuren, blijkt dat in de praktijk niet haalbaar vandaar dat de voorwaarden enkel te worden voldaan op moment van het afsluiten van de Vriendenlening. Uitzondering: voorwaarde dat kredietgever inwoner van Vlaams Gewest is, blijft gezien controlebaar aan de hand van aangifte personenbelasting. Controle zal gebeuren door een door de Vlaamse Regering aan te duiden instantie
<p>Raad van State - 1ste advies dd. 17 nov. 2005</p>	<p>Opmerkingen m.b.t. eenmalige vermindering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom tussenkomst van 30 % - Op welk tijdstip kan uitspraak gedaan worden over definitief verlies - Verduidelijking noodzakelijk om aan te tonen dat het om definitief verlies gaat - Belastingsvermindering toekennen onder voorbehoud van versoonebaarheidsverklaring van de gefailleerde is onmogelijk. Vermindering kunnen niet voorwaardelijk worden toegestaan <p>Algemene opmerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vriendenlening mag geen afbreuk doen aan principiële contractsvrijheid die aan overeenkomstenrecht ten grondslag ligt <p>Inhoudelijke opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “buiten de context van zijn professionele activiteiten” in art. 2, 1°, en artikel 3, §3, vervangen door “buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten” - Het begrip ‘zelfstandige’ in artikel 2, 3°, omschrijven zoals gedefinieerd in artikel 3, §1, van het KB nr. 38 houdende de inrichting van het sociaal statuut der zelfstandige - Artikel 2, 7°: woorden “die bij een in de ministerraad overlegd KB kan worden gewijzigd” moeten vervallen. - In artikel 3, §3, worden diverse gevallen vermeld waaruit blijkt dat 	<ul style="list-style-type: none"> - Niveau vastgelegd o.b.v. voorbereidend onderzoek (PMV, PWC, Benchmark Tante Agaath) bij tot standkomen Vriendenlening - Artikel 9, §1, werd aangepast om twijfel hierover te vermijden. - Criteria zullen worden vastgelegd in uitvoeringsbesluit - Voorwaarde m.b.t. versoonebaarheidsverklaring werd geschrapt <p>Toevoeging van paragraaf in artikel 1: Vriendenlening moet gezien worden in functie van toepassing van de in ontwerp geregelde fiscale gunstregeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hieraan werd tegemoetgekomen - Hieraan werd tegemoetgekomen - Deze woorden werden geschrapt - Vermelde verbodsbepalingen kunnen als voldoende beschouwd worden.

<p>Raad van State – 2de advies dd. 12 jan. 2006</p>	<p>kredietgever en kredietnemer geen band mogen hebben. Nood aan meer algemene verbodsbepaling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel 4, §1, meldt dat Vriendenlening op schriftelijke wijze wordt weergegeven. Niet duidelijk of Vriendenlening steeds schriftelijk moet worden gesloten of dat er enkel een schriftelijke weergave moet zijn van het feit dat er een Vriendenlening werd gesloten - Gegevens die in akte die de Vriendenlening weergeeft verspreid over artikel 4, §2, en artikel 6, §1, derde lid. Hoe verhouden deze bepalingen zich tot elkaar? - Vervroegde opeisbaarheidstelling van vriendlening vereist niet altijd wanprestatie vanwege kredietnemer. Hiermee wordt te weinig rekening gehouden door gebruik van de term 'ingebreke stelling' - Bepaling artikel 9, §9, m.b.t. het feit dat de kredietgever alle fiscale verplichtingen die voortvloeien uit de ontvangst van interesten in het kader van de vriendlening moet naleven is overbodig - Wat is het lot van de jaarlijkse belastingvermindering ingeval de kredietgever beslist om de Vriendenlening vervroegd opeisbaar te stellen? - In formule artikel 9, §4, moet plussteken staan i.p.v. minteken - Belastingvermindering toekennen onder voorbehoud van verschoonbaarheidsverklaring van de gefailleerde is onmogelijk - Duidelijke vermelding van woonplaatsvereiste in artikel 10 noodzakelijk 	<ul style="list-style-type: none"> vandaar dat er niet wordt geopteerd voor een meer algemene verbodsbepaling - Artikel 5, §1, aangepast en verduidelijkt dat Vriendenlening op schriftelijke wijze wordt gesloten en weergegeven in een akte - Om coherentie te bevorderen worden de bepalingen geïntegreerd in artikel 5, §1 - Niet langer gebruik gemaakt van de term 'in gebreke stellen' - Bepaling wordt geschrapt - Artikel 8, §5, toegevoegd: fiscale voordeel vervalt vanaf aanslagjaar dat verbonden is met belastbare tijdperk waarin de kredietgever Vriendenlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld - Aangepast op basis van advies van het Rekenhof en de federale minister van financiën - Voorwaarde m.b.t. verschoonbaarheidsverklaring werd geschrapt op basis van advies federale minister van financiën - Aangepast en opgenomen in artikel 9
<p>Inhoudelijke opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In artikel 4, §2, wordt een overlapping vastgesteld tussen de situatie van vrijwillige vereffening van de kredietnemer en de situatie van ontbinding. Immers de vereffening volgt noodzakelijkerwijze op een ontbinding - Onduidelijkheid met betrekking tot de overdracht van het belastingvoordeel (artikel 8 en artikel 9) bij overlijden kredietgever - In artikel 9, §1, verwijzen naar de situaties vermeld in artikel 4, §2, die aanleiding kunnen geven tot de eenmalige belastingvermindering - Eenmalige belastingvermindering ook toekennen in geval van kennelijk onvermogen van de kredietnemer-zelfstandige of gedwongen vereffening van de kredietnemer-rechtspersoon 	<ul style="list-style-type: none"> - De verwijzing naar de ontbinding werd geschrapt - In artikel 8 wordt een paragraaf toegevoegd met de verduidelijking dat de jaarlijkse belastingvermindering vervalt in geval van overlijden van de kredietgever. - In artikel 9 wordt voorzien dat de eenmalige belastingvermindering bij overlijden van de kredietgever wel wordt overgedragen aan zijn rechtverkrijgenden - Hieraan werd tegemoet gekomen - In artikel 4, §2, 1°, werden naast faillissement en vrijwillige vereffening ook kennelijk onvermogen en gedwongen vereffening vermeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Om coherentie te bevorderen worden de bepalingen geïntegreerd in artikel 5, §1 - Niet langer gebruik gemaakt van de term 'in gebreke stellen' - Bepaling wordt geschrapt - Artikel 8, §5, toegevoegd: fiscale voordeel vervalt vanaf aanslagjaar dat verbonden is met belastbare tijdperk waarin de kredietgever Vriendenlening vervroegd opeisbaar heeft gesteld - Aangepast op basis van advies van het Rekenhof en de federale minister van financiën - Voorwaarde m.b.t. verschoonbaarheidsverklaring werd geschrapt op basis van advies federale minister van financiën - Aangepast en opgenomen in artikel 9

	Om leesbaarheid te verhogen, herformuleren van ...	
	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 1, §2, herformuleren als “de verplichtingen en voorwaarden die dit decreet en de in uitvoering ervan genomen maatregelen opleggen, moeten enkel worden nageleefd of vervuld met het oog op de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk VI van dit decreet” - Artikel 4, §1, 3de lid, en artikel 6: de woorden “in krediet gegeven wordt” vervangen door “uitgeleend of ter beschikking gesteld wordt” - Artikel 4, §2, 2°, door de term “aanneemt door “heeft” te vervangen - Artikel 5: §1 en §2 samenvoegen om beter tot uitdrukking te brengen dat de vriendenlening op schrift moet worden gesteld - Artikel 5, §2, eerste lid: de woorden “vermeld in §1, vierde lid” weglaten - Artikel 7, derde lid: de woorden “hoofdstuk VI” vervangen door “hoofdstuk VII” 	<ul style="list-style-type: none"> - Hieraan werd tegemoet gekomen - Hieraan werd tegemoet gekomen - Hieraan werd tegemoet gekomen - Hieraan werd tegemoet gekomen - Hieraan werd tegemoet gekomen - Hieraan werd tegemoet gekomen

BIJLAGE II**Beleidsondersteunende nota**

Beleidsondersteunende nota omtrent ontwerpdecreet 'Vriendenlening'

Sophie Manigart, Vlerick Leuven Gent Management School en Universiteit Gent
Christof Beuselinck en Wouter De Maeseneire, Universiteit Gent
Gent, 28 juni 2005

1. Korte samenvatting inhoud

In het kader van de introductie van de vriendenlening dienen de budgettaire implicaties geraamd te worden. De berekeningen doorgevoerd in deze beleidsondersteunende studie houden rekening met 3 mogelijke scenario's om de impact van de maatregel voldoende te kunnen inschatten. Scenario 1 heeft een eerder voorzichtig karakter en schat een vrij matig succes in de beginjaren. Scenario 2 veronderstelt een gelijke mate van gebruik van de vriendenlening, en dit vanaf het jaar van de invoering ervan. Scenario 3 houdt daarnaast rekening met grotere gemiddelde leningsbedragen per vriendenlening.

	Budgettaire impact in 2006	Geïnvesteed bedrag
Voorzichtig scenario:	€200.000	€15 mio
Realistisch scenario:	€450.000	€34 mio
Optimistisch scenario:	€770.000	€61 mio

Welk van de drie scenarios het dichtst bij de realiteit zal aansluiten, zal in hoge mate afhangen van de promotie en concrete invulling van dit instrument.

Los van de sensitiviteitsanalyses toont het model in essentie volgende zaken aan :

- De *budgettaire impact in het eerste applicatiejaar (2006) is laag.*
- De *grootste (lange termijn) omvang* van de budgettaire impact wordt slechts duidelijk na een periode van *9 jaar.*
- *De overheid dient tussen 2007 en 2015 rekening te houden met een gelijkmatige incrementele jaarlijkse kos (afhankelijk van het succes van de maatregel).*
- Alhoewel de jaarlijkse fiscale inbreng van de *lopende vriendenleningen* 'slechts' 2,5% bedraagt van de uitstaande saldi, vormt deze component het *leeuwendeel van de financiële last* voor de overheid.
- De 'verliesaftrek', de eenmalige fiscale inbreng voor gefaalde vriendenleningen (i.e. waarvan de terugbetaling definitief gestaakt is en/of de ontvanger in falings is) daarentegen beslaat +/- 25% van de totale financiële last voor de overheid.
- De *uiteindelijke budgettaire impact* zal afhangen van het *succes en de uiteindelijke implementatie* van het vriendenlening programma. De inschattingen hiervan zijn op realistische cijfers gestaafd. Kleine aanpassingen van deze cijfers tonen aan dat marginale verschuivingen kunnen plaatsvinden maar dat de algemene budgettaire implicaties qua grootte-orde blijven bestaan.

2. Gebruikte bronnen van informatie

Het ondersteunend cijfermateriaal dat we aanwenden in de doorgevoerde analyses komt uit verschillende bronnen. Deze zijn gecollecteerd uit academische studies en publicaties, rapporten van

studiediensten en financiële instellingen, alsook via persoonlijk verkregen informatie bij contactpersonen in geschikte instanties. Bij wijze van voorbeeld volgt hier een niet-exhaustieve lijst van de belangrijkste informatiebronnen:

- a) Unizo – Coface Euro DB
- b) START databank
- c) Global Entrepreneurship Monitor (GEM)
- d) Graydon
- e) Handboek Ooghe & Van Wymeersch (2003), hoofdstuk 17
- f) Ecodata via <http://www.minfin.fgov.be>
- g) Rapporten omtrent Nederlandse ‘tante Agaath’ regeling
- h) Contactpersonen binnen participatiemaatschappijen (confidentiële informatie)

3. Model & berekeningen

Om de volledige budgettaire impact van de vriendenlening in te schatten dient men een voldoende lange tijdschijf te bestuderen. In de doorgevoerde simulatie beschouwen wij bijgevolg een tijdsperiode van 10 jaar (2006-2015). Cruciale elementen in de berekeningen van het model zijn (1) **succesfactoren** (i.e. in welke mate zal dit aangeboden instrument gebruikt worden), (2) het **gemiddelde bedrag** per uitstaande vriendenlening, en (3) **falingsgraden** (i.e. welk deel van de toegekende vriendenleningen kan niet worden gerecupereerd en leidt tot 30% fiscale verliesaftrek).

De bijgevoegde Excel-spreadsheet (‘Vriendenlening.xls’) bevat een simulatie van de budgettaire implicaties, gegeven een aantal realistische assumpties omtrent succes en falen. Dit model bevat waarden die – gebaseerd op verschillende informatiebronnen – meest realistisch zijn; toch voorzien wij de flexibiliteit om bepaalde parameters aan te passen. Indien gewenst kan men bijgevolg in de beleidsondersteunende beslissing een aantal sensitiviteitsanalyses doorvoeren, mochten bepaalde inputfactoren van het model door de beleidsmedewerkers anders worden ingeschat.

De belangrijkste assumpties en basiskennmerken van het gehanteerde model zijn als volgt:

- a) Aantal startende ondernemingen in Vlaanderen in de tijdsperiode is quasi-stabiel en benadert het niveau van 2003 (=28.000).¹
- b) Het percentage zelfstandigen bedraagt 55% van het totaal aantal starters; van dit percentage is 65% zelfstandige in hoofdberoep (enkel deze komen in aanmerking voor de vriendenlening, cfr. Ontwerpdecreet Artikel 2).²
- c) In een ‘regimejaar’ zal 2.5% van de ondernemingen tussen 0 en 3 jaar gebruik maken van de vriendenlening. In de opstartfase (2006-2007) zal dit gebruik in het voorzichtig scenario echter lager liggen (resp. 45% en 75% van de uiteindelijk verwachte 2.5%).³

¹ Het aantal starters varieerde de laatste 10 jaar tussen een maximum van 34.244 (in 1998) en een minimum van 27.266 (in 2002) en blijft de laatste vijf jaar vrij stabiel circuleren rond de grens van 28.000 starters (exclusief VZW’s en burgerlijke vennootschappen!) waardoor dit cijfer als benchmark wordt gebruikt voor de toekomst (bron: Unizo).

² Cijfers gebaseerd op Unizorapport en Coface Euro DB (2005).

³ Deze verwachtingen zijn o.a. gebaseerd op het gebruik van de Nederlandse equivalente ‘tante Agaath’ regeling, dewelke geïntroduceerd werd in 1996 en in de beginjaren door 2 à 3% van de ondernemingen gebruikt werd (bron: *Stimulering van het MKB: de effectiviteit van het beleidsinstrumentarium*, EIM 2002; Nederlands Ministerie van Financiën). Opmerkelijk verschil tussen deze Nederlandse regeling en de Belgische vriendenlening is het gebruik van indirecte investeringen via intermediairs. Aangezien de Belgische regeling deze vorm van indirect investeren niet voorziet in de optiek van de vriendenlening s.s. (maar echter via de Arkimedes regeling), voorzien wij een eerder gematigd gebruik van deze investeringsformule in België, vergelijkbaar met de beginjaren in Nederland (toen ook enkel *directe* investeringen gehanteerd werden). Bovendien was de regeling in Nederland toegankelijk voor starters jonger dan 8 jaar, minder strikt met betrekking tot de looptijd van de lening, en was ook de verliesaftrek groter. Wij wensen te vermelden dat het uiteindelijke succes van de regeling ook in belangrijke mate zal bepaald worden door de publiciteit die van overheidswege zal gemaakt worden voor de vriendenlening (cfr. infra). Scenario’s 2 en 3 houden rekening met aanpassingen in dit percentage.

- d) Het gemiddeld bedrag per vriendenlening bedraagt €20.000 in het eerste en tweede scenario, en €30.000 in het derde scenario.
- e) Het gemiddelde percentage falingen van de ondernemingen in de pool is constant doorheen de tijd en bedraagt 4,5%.⁴
- f) Het gemiddelde bedrag van de uitgeschreven vriendenleningen wordt geschat op EUR 20.000.⁵
- g) Van alle falende vriendenleningen (i.e. waarvan de kredietverstrekker 30% in fiscaal verlies mag nemen) is gemiddeld 70% definitief verloren.⁶
- h) De leningen worden over het ganse jaar toegekend, dus in jaar van toekenning is de impact slechts voor de helft voelbaar.

Het model, gebaseerd op de hierboven gespecificeerde assumpties, geeft de volgende resultaten met betrekking tot budgettaire implicaties (bedragen in EUR):

Tabel 1: budgettaire implicaties vriendenlening – voorzichtige scenario

Jaar	Totaal aantal uitstaande VL	Gemiddeld bedrag per VL	Totaalbedrag uitstaande VL	Impact belastingsvermindering (2,5%)	Impact verliesaftrek (30%)	Totale impact
2006	763	20.000	15.261.750	190.772	0	190.772
2007	2.001	20.000	40.011.221	682.327	144.224	826.551
2008	3.606	20.000	72.125.716	1.379.205	378.106	1.757.311
2009	5.140	20.000	102.795.059	2.145.939	681.588	2.827.527
2010	6.604	20.000	132.084.281	2.878.170	971.413	3.849.583
2011	8.003	20.000	160.055.489	3.577.450	1.248.196	4.825.646
2012	9.338	20.000	186.767.992	4.245.262	1.512.524	5.757.787
2013	10.614	20.000	212.278.432	4.883.023	1.764.958	6.647.981
2014	11.832	20.000	236.640.903	5.492.085	2.006.031	7.498.116
2015	12.491	20.000	249.823.019	5.821.638	2.136.472	7.958.110

⁴ Falen dienen ruimer gezien te worden dan faillissementen *sensu stricto*. Falen bevatten hier alle vriendenleningen die wegens een reden gespecificeerd in het Ontwerpdecreet Artikel 10 niet meer kunnen terugbetaald worden. Statistieken met betrekking tot pure faillissementen in België tonen dat de percentages beduidend lager zijn in de beginjaren (1 à 3%) na oprichting ten opzichte van latere jaren (4 à 5%). Berekningen gebaseerd op cijfers van Unizo, Graydon en een niet bij naam genoemde participatiemaatschappij tonen aan dat het aantal verwachte falen *sensu lato* een eerder stabiel patroon vertoont en dat dit overeenstemt met het lange termijn gemiddelde voor falen (4 à 5% per jaar). Belangrijk is ook dat kleine wijzigingen in dit percentage geen grote implicaties hebben voor de totale fiscale overheidslast (cfr. infra).

⁵ In Nederland was het gemiddelde leningsbedrag EUR 38.500 in het eerste jaar dat Tante Agaath bestond (bron: *Stimulering van het MKB: de effectiviteit van het beleidsinstrumentarium*, EIM 2002). Echter, aangezien de lening in Nederland kon toegekend worden aan ondernemingen die max. 8 jaar oud zijn, en dus gemiddeld waarschijnlijk reeds een stuk groter zijn, kan men redelijkerwijze aannemen dat dit bedrag in België voor de vriendenlening een stuk lager zal zijn. Tevens was de verliesaftrek er ook groter (cfr. supra) waardoor grotere leningen toegestaan worden. Bovendien blijkt 60% van de starters aan een totale financiering van EUR 60.000 voldoende te hebben wat de grootte van EUR 20.000 per gemiddelde vriendenlening valabel maakt (Europese Commissie, 2004).

⁶ Dit cijfer is gebaseerd op vertrouwelijke informatie m.b.t. leningen aan zelfstandigen en KMOs, verstrekt door contactpersonen binnen financiële participatiemaatschappijen.

In het tweede scenario wordt verondersteld dat reeds vanaf het eerste jaar de vriendenlening door 2,5% van de starters gebruikt wordt en dat dit percentage constant blijft. Dit scenario toont gelijkaardige budgettaire implicaties op lange termijn doch toont ook dat de budgettaire impact in het introductiejaar meer dan verdubbelt.

Tabel 2: budgettaire implicaties vriendenlening – scenario met 2.5% van startersleningen als vriendenlening vanaf introductiejaar

Jaar	Totaal aantal uitstaande VL	Gemiddeld bedrag per VL	Totaalbedrag uitstaande VL	Impact belastingvermindering (3%)	Impact verliesaftrek (30%)	Totale impact
2006	1.696	20.000	33.915.000	423.938	0	423.938
2007	3.315	20.000	66.303.825	1.233.658	320.497	1.554.155
2008	4.862	20.000	97.235.153	2.006.941	626.571	2.633.512
2009	6.339	20.000	126.774.571	2.745.427	918.872	3.664.299
2010	7.749	20.000	154.984.715	3.450.680	1.198.020	4.648.700
2011	9.096	20.000	181.925.403	4.124.198	1.464.606	5.588.803
2012	10.383	20.000	207.653.760	4.767.406	1.719.195	6.486.602
2013	11.611	20.000	232.224.341	5.381.671	1.962.328	7.343.999
2014	12.784	20.000	255.689.245	5.968.294	2.194.520	8.162.814
2015	12.784	20.000	255.689.245	5.968.294	2.194.520	8.162.814

In een derde scenario dat we meegeven is het percentage van de starters die gebruik maken van vriendenleningen gelijk aan 3% en ook constant vanaf het introductiejaar. Nu houden we echter rekening met een hoger gemiddeld bedrag per uitstaande vriendenlening (EUR 30.000 in plaats van EUR 20.000).

Tabel 3: budgettaire implicaties vriendenlening: scenario met (1) gemiddeld leningsbedrag van EUR 30.000 en (2) constant 3% van de startersleningen als vriendenleningen

Jaar	Totaal aantal uitstaande VL	Gemiddeld bedrag per VL	Totaalbedrag uitstaande VL	Impact belastingvermindering (3%)	Impact verliesaftrek (30%)	Totale impact
2006	2.035	30.000	61.047.000	763.088	0	763.088
2007	3.978	30.000	119.346.885	2.220.585	576.894	2.797.479
2008	5.834	30.000	175.023.275	3.612.494	1.127.828	4.740.322
2009	7.606	30.000	228.194.228	4.941.768	1.653.970	6.595.738
2010	9.299	30.000	278.972.488	6.211.225	2.156.435	8.367.660
2011	10.916	30.000	327.465.726	7.423.556	2.636.290	10.059.846
2012	12.459	30.000	373.776.768	8.581.332	3.094.551	11.675.883
2013	13.933	30.000	418.003.813	9.687.008	3.532.190	13.219.198
2014	15.341	30.000	460.240.642	10.742.929	3.950.136	14.693.065
2015	15.341	30.000	460.240.642	10.742.929	3.950.136	14.693.065

Deze aanpassingen in de 2 ‘kritische’ inputfactoren van het model tonen aan dat de budgettaire implicaties sterk kunnen variëren naargelang het **gemiddelde bedrag** van de uitstaande vriendenlening én het **succes** van de formule. Veranderingen in het percentage falen daarentegen

hebben een vrij beperkte impact daar de toegenomen verliesaftrek grotendeels wordt gecompenseerd door de afname van de 2,5%-belastingvrijstelling.

Ons inziens is het scenario in Tabel 1 (het ‘voorzichtige’ scenario met een eerder lage graad van gebruik in de beginjaren) het meest waarschijnlijke, wat impliceert dat de budgettaire repercussies in 2006 eerder laag zullen zijn. Dit argument is gebaseerd op het succes van de ‘Tante Agaath’ formule in Nederland (weliswaar gecorrigeerd voor pure directe investeringen) en de gemiddelde leningsbedragen die door bevriende partijen (de zogenaamde *Friends, Family and Fools*) worden geïnvesteerd in jonge ondernemingen (bron: START-data). Dit is echter sterk afhankelijk van de mate waarin deze regeling zal gepromoot en geïmplementeerd worden. Hierop hebben wij echter geen zicht. Indien gewenst, kan men in de begeleidende excel-spreadsheet andere parameters invullen in de eerste sheet. De budgettaire impact ziet men dan in de tweede sheet.
